

História krížovej cesty

Krížová cesta je prejavom zbožnosti, ktorá čerpá z františkánskej tradície. História jej vzniku je zaujímavá. Známý apokryf O smrti Márie (zrejme z 5. storočia) rozpráva, ako Panna Mária chodievala ku koncu života po Jeruzalemskej krížovej ceste, a tak dala sama základ pre túto formu modlitby.

Putovanie kresťanov do Svätej zeme bolo až do roku 1073 bez prekážok. Vtedy napadli Palestínu Turci, začali prenasledovať kresťanov a zakázali im navštevovať posvätné miesta. Roku 1342 dovolili Turci regulu Sv Františka udržiavať a chrániť posvätné budovy vo Svätej zemi. Kresťania ale z rôznych dôvodov nenavštevovali Svätú zem tak ako predtým. Pretože nie každý si vtedy mohol dovoliť takú púť vykonať, chceli františkáni umožniť aj chudobným ľuďom a tým, ktorí sa nemohli do Svätej zeme vydať, aspoň v myšlienkach prejsť miestami spojenými s Kristovým utrpením. Tak sa postupne sformovalo 14 zastavení krížovej cesty, ktorá má dávať ľuďom odvahu a vnútornú silu víťaziť nad slabosťami, ktorým sa na svojej životnej púti nemôžu vyhnúť.

Františkáni sa snažili získať pre veriacich kresťanov nejakú náhradu, aby aspoň v duchu konali sa Spasiteľom jeho cestu bolestného utrpenia u jeho obrazov alebo sôch, ktoré krížovú cestu znázorňujú. Preto do všetkých františkánskych kostolov umiestnili obrazy krížovej cesty. Medzi prvými ctiteľmi krížovej cesty vynikal dominikán P. Alvarus. V roku 1405 vystaval v Cordobe kaplnku so 14 zastaveniami. Františkáni požiadali Svätú stolicu, aby udelila krížovým cestám

vo františkánskych kostoloch rovnaké odpustky, ktoré môžu pútnici v Jeruzaleme získať pri každom zastavení. Pápež Inocent XI. žiadosti vyhovel a výnosom z 5. septembra 1686 udelil odpustky jeruzalemské krížovej cesty všetkým františkánskym kostolom, rehoľníkom a rehoľníckam poriadku Sv Františka. Benedikt XIV. výnosom z 30. augusta 1746 dovolil zriadenie krížovej cesty vo všetkých kostoloch a kaplnkách, ak to dovoľí diecézny biskup. Tiež povolil zriadenie dvoch krížových ciest. Jednej v kostole a druhej vonku. Tým sa krížová cesta rozšírila do celého sveta a je takmer v každom kostole.

K veľkým šíriteľom krížovej cesty patrili františkánsky mních Svätý Leonard z Porto Maurizio (1676-1751), ktorý postavil 570 krížových ciest. Podľa neho je krížová cesta povzbudením pre chladné ľudské srdce. Jeho spôsob oslavovania krížovej cesty sa stal najobľúbenejším a najrozšírenejším. Krížové cesty sa stali veľkou inšpiráciou pre maliara, rezbára, sochára a mnohé ďalšie umelca. Mnohé z nich patrí medzi vrcholné umelecké diela. Sú často vytvárané aj v súčasnosti.

Koloseum, kde sa na Veľký piatok koná krížová cesta, stojí v centre Ríma už skoro dvetisíc rokov. Dokončené bolo v roku 80 po Kristovi. Zahynulo tu mnoho kresťanov, ktorí za svoju vieru obetovali životy. Prvá krížová cesta na pamiatku umučenia Ježiša Krista sa v Koloseu konala v roku 1750. Vtedy ju viedol pápež Benedikt 14., no búrlivé udalosti 18. i 19. storočia zabránili rozvoju tejto tradície. Obnovil ju až pápež Pavol VI. v roku 1964., ktorý ju osobne viedol 14 krát.